

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/9/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119200949
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119200949.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. X, XXX XX Y., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrđinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia **z a m i e t a** .

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4202086613 zo dňa 23.02.2012 v § 7 Hlavy 5 Podmienky splácania úveru v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že Spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu Spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky Spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči Spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4202086613 zo dňa 23.02.2012 v § 1 Hlavy 18 Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky či splátky RÚ je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5,-EUR v prípade prvej upomienky a 12,-EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4202086613 zo dňa 23.02.2012 v § 2 Hlavy 18 Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta v znení: „V prípade omeškania klienta je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17,-EUR.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Stranám sporu náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 14.01.2019 domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 200 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok tak ako sú uvedené vo výroku II. až IV. tohto rozsudku ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodil tým, že úverovú zmluvu č. 4202086613 zo dňa 23.02.2012, na základe ktorej mu žalovaný poskytol úver vo výške 1 500 eur považuje za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) a z dôvodu rozporu dohodnutej úrokovej sadzby (27,70 % p.a.) s dobrými mravmi. Žalobca zároveň žiadal vyhlásiť neprijateľnosť zmluvných podmienok z dôvodu, že neboli individuálne dojednané a spôsobujú materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa.

3. Žalobca ako dôkazy označil úverovú zmluvu č. 4202086613 zo dňa 23.02.2012 a priemerné úrokové miery z úverov. Zároveň navrhol vyžiadať od žalovaného platobnú históriu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe poprel tvrdenia žalobcu. Uvedol, že zmluva obsahuje všetky povinné náležitosti, preto ju nie je možné považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Zároveň vzniesol námietku premičania. Uvedol, že žalobca uhradil poslednú splátku dňa 10.06.2016, preto je nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia po dátume 10.06.2018 premičaný v subjektívnej premičacej dobe. V časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na takomto určení. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

5. Výzvou zo dňa 15.05.2019, ktorá bola doručená právnomu zástupcovi žalovaného dňa 21.05.2019, súd vyzval žalovaného, aby v lehote 10 dní predložil prehľad platieb zo strany žalobcu - platobnú históriu a úverové zmluvné podmienky.

6. Žalovaný na predmetnú výzvu reagoval až podaním doručeným súdu dňa 12.07.2019 (zo súdneho registra bolo podanie vytlačené dňa 15.07.2019), pričom súdu predložil úverové zmluvné podmienky. Platobnú históriu žalovaný nepredložil. Uvedol, že je výlučne v záujem žalobcu, aby výšku úhrad, ktoré požaduje ako bezdôvodné obohatenie vedel aj relevantnými dôkazmi zdokladovať. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Bolo by v rozpore so zásadou rovnosti zbraní, rovnosti strán sporu nútiť druhú stranu, aby predkladala dôkazy na podporu tvrdení proti strany, teda dôkazy, ktoré sú výlučne v jej neprospech. Ďalej žalovaný uvedol, že z podania žalobcu vôbec nie je zrejmé, či sa domáha vrátenia určitej časti svojich úhrad (ak áno, z ktorých úhrad a akej časti) alebo vrátenia určitých úhrad v celosti /ak áno, ktorých úhrad. Je absolútne neakceptovateľné, aby žalovaný suploval procesnú aktivitu žalobcu a „hádal“, čo chce vlastne vrátiť a zdokladoval listiny, na základe ktorých si žalobca uplatňuje svoj nárok. Navyše pri dodržaní štandardnej miery opatrnosti by žalobca všetkými potrebnými listinami disponoval.

7. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na 17.07.2019. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na podanej žalobe. Žalovaný ani jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili, preto súd v zmysle § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pojednával v ich neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou č. 4202086613 zo dňa 23.02.2012 spolu s úverovými zmluvnými podmienkami žalovaného k predmetnej zmluve, priemernými úrokovými sadzbami, vyjadrením žalovaného, potvrdením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a listom žalovaného zo dňa 02.02.2018 a zistil tento skutkový stav:

8. Dňa 23.02.2012 bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená úverová zmluva č. 4202086613, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru zo strany žalovaného žalobcovi vo výške 1 500 eur. Výška mesačnej splátky bola 56,10 eura, počet splátok 48, ročná úroková sadzba 27,70 %. RPMN bola uvedená v rozpätí od 30,9 % do 32,6 %, pričom odkaz uvedený pri tejto kolónke ** spresňoval, že presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru. Klient súhlasí s tým, že presnú výšku RPMN mu spoločnosť oznámi po poskytnutí úveru. Priemerná RPMN bola 45,23 %. V kolónke označenej ako termíny splatnosti splátok bola *, pričom text nižšie (išlo o text vo veľkosti 1 mm písaný malým tlačným písmom obdobne ako pri **) znel : Prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto v kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka. Celková čiastka splatná spotrebiteľom bola uvedená 2 503,20 eura. Poplatok za vedenie účtu 0 eur, poplatok za poskytnutie úveru 0 eur, poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahnutý v splátke) 0,30 eura.

9. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, s.r.o.

10. Podľa § 7 Hlavy 5 úverových zmluvných podmienok (Podmienky splácania úveru): Zmluvné strany sa dohodli, že Spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu Spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky Spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči Spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.

11. Podľa § 1 Hlavy 18 úverových zmluvných podmienok (Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta): V prípade omeškania klienta s úhradou splátky či splátky RÚ je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5,-EUR v prípade prvej upomienky a 12,-EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky.

12. Podľa § 2 Hlavy 18 úverových zmluvných podmienok (Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta): V prípade omeškania klienta je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17,-EUR.

13. Žalovaný listom zo dňa 02.02.2018 potvrdil, že všetky pohľadávky vyplývajúce z úveru č. 4202086613 sú k uvedenému dňu vyrovnané.

14. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS listom zo dňa 02.03.2018 prehlásilo, že žalobca im dňa 01.03.2018 predložil úverovú zmluvu č. 420206613 (pravdepodobne mali na mysli úverovú zmluvu č. 4202086613- poznámka súdu) zo dňa 23.02.2012 a po posúdení ktorej žalobcu informovali, že zmluva je podľa ich názoru bezúročná a bez poplatkov a obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Po doložení dokladu o tom, že úver z predmetnej zmluvy bol splatený a úverová zmluva ukončená, informovali ho, že ak mu veriteľ poskytol úver vo výške 1 500 eur a uhradil 2 503,20 eura, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa o sumu 1 003,20 eura a má právo súdnou cestou sa domáhať vydania bezdôvodného obohatenia.

15. Takto zistený skutkový stav súd právne posúdil:

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

Podľa § 2 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 11 ods. 4 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

17. Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri

uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 298 ods. 1, 2 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

19. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že strany sporu uzatvorili úverovú zmluvu, ktorá je svojím charakterom zmluvou spotrebiteľskou. Žalovaný je nebankovým subjektom, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov nebankovým spôsobom. Žalobca pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Predmetná zmluva je v zmysle § 1 ods. 2 a § 2 písm. a), b) Zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver.

20. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

21. Súdne rozhodnutia už ustálili, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

22. Súd podrobil úverovú zmluvu ako zmluvu svojou povahou spotrebiteľskú z hľadiska existencie neprijateľných zmluvných podmienok.

23. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Ak ide o neprimeranú doložku, má súd právomoc vyvodit'

všetky dôsledky, ktoré vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný.

24. Žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách) z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho Súdneho dvora a ochranou spotrebiteľa, a to slabšej zmluvnej strany.

25. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

Zmluvná podmienka uvedená v § 7 hlavy 5 úverových zmluvných podmienok (Podmienky splácania úveru)

26. Súd dospel k záveru, že uvedená zmluvná podmienka umožňuje zápočet úhrad na iné plnenie ako na istinu a to výhradne podľa vôle žalovaného ako veriteľa. Má preto za následok založenie nevyváženého vzťahu veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu. Vzťah sa tak v tejto otázke stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa až nepredvídateľným. Je nepochybné, že spotrebiteľ má prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Evidentne je spotrebiteľovi bránené presadiť vlastnú vôľu splniť presne sledovaný dlh. Spotrebiteľ môže prirodzene sledovať zníženie istiny, aby sa mu znížil základ pre narastanie úrokov. Preskúmaná zmluvná podmienka tento zámer spotrebiteľa (plniť dlh z istiny) sťažuje a ide zároveň o podstatné zhoršenie pozície spotrebiteľa. Z ekonomického hľadiska je zásadný rozdiel, ak sa predčasne splatí istina alebo príslušenstvo. Pri znížení istiny úveru sa totiž znižuje aj základ pre ďalšie úročenie (odplatné i sankčné). Táto zmluvná podmienka je preto nepochybne na škodu spotrebiteľa, pretože nerešpektuje jeho vôľu a oprávnené záujmy a na druhej strane umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

27. S ohľadom na uvedené možno preto konštatovať, že ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke ako je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá v zmysle zákona je absolútne neplatná. Dodávateľ finančnej služby oproti neznaľému spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania (§ 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa).

Zmluvné podmienky uvedené v § 1, 2 hlavy 18 úverových zmluvných podmienok (Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta)

28. Poplatky za upomienky a zmluvná pokuta, ktoré je dlžník povinný zaplatiť v prípade omeškania s úhradou splátky úveru predstavujú neprijateľné zmluvné podmienky. Vyššie uvedené zmluvné podmienky uvedené v Hlave 18 úverových podmienok neboli so spotrebiteľom individuálne dojednané a zakladajú tak značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pri dojednaní zmluvných pokút v úverových podmienkach žalovaného tak predovšetkým absentuje predpísaná písomná forma v zmysle § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zmluvné pokuty sú obsiahnuté v úverových podmienkach žalovaného, ktoré predstavujú typové ustanovenia formulované výlučne žalovaným bez možnosti spotrebiteľa tieto ustanovenia ovplyvniť a individuálne dojednať, resp. dosiahnuť ich zmenu. Úverové podmienky nie sú osobitne podpísané spotrebiteľom. Súd poukazuje na to, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné všeobecné obchodné/zmluvné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie, ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosť spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy a otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách

a nie v úverových zmluvných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

29. Súd prvej inštancie zastáva názor, že upomienky, resp. zmluvné pokuty v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnú cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú netransparentne uvedené iba v úverových podmienkach a nie priamo v zmluve. Preto súd vyhlásil tieto zmluvné podmienky za neprijateľné.

30. Na záver súd dodáva, že obdobné, resp. totožné zmluvné podmienky boli v minulosti vyhlásené za neprijateľné (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C/15/2015 zo dňa 01.10.2015, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/30/2016 zo dňa 15.08.2018, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016 zo dňa 03.10.2016 a sp. zn. 9C/34/2015 zo dňa 03.09.2015).
Bezdôvodné obohatenie

31. Súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol z dôvodu neunesenia dôkazného bremena o vzniku a výške bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Súd poukazuje na to, že v sporovom konaní, v ktorom platia zásady dispozičná a prejednácia, je zásadne vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Podľa čl. 8 Základných princípov Civilného sporového poriadku sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Žalobca je už v žalobe povinný, okrem iného, uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh (§ 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Žalobca musí v závislosti od hypotézy relevantnej právnej normy tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých môže súd rozhodnúť v jeho prospech. Povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazná sú pritom vo vzájomnej jednote. Povinnosťou strán je označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Dôkazné bremeno určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.06.2010 sp. zn. 5Obo/52/2010).

32. V tomto prípade žalobca síce tvrdil, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré si uplatnil „v minimálnej výške 200 eur“, no na preukázanie svojich tvrdení nepredložil žiadny dôkaz. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že základným predpokladom, aby bolo možné uvažovať o vzniku práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, je, že vôbec došlo k nejakému plneniu zo strany osoby, ktorá tvrdí existenciu svojho oprávnenia, voči osobe, ktorá sa mala na jej úkor obohatiť. Uvedené vyplýva zo všetkých skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, normovaných ustanoveniami § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bezprávneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.) a § 454 Občianskeho zákonníka (Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.). Jedná sa o bezpodmienečnú požiadavku hypotézy citovaných právnych noriem - bez existencie plnenia neprichádza do úvahy vznik zodpovednostného právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia. V tomto prípade však žalobca nepreukázal, že žalovanému nad rámec poskytnutého úveru vo výške 1 500 eur plnil a kedy sa tak stalo. Žalobca ani len nešpecifikoval, vrátenia akých plnení sa od žalovaného domáha. Preto aj po prípadnom posúdení predmetného úveru za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nebolo by možné žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť. Ak by súd priznal žalobcovi ním požadované bezdôvodné obohatenie (hoci podľa neho ide o minimálnu sumu bezdôvodného obohatenia 200 eur), priznal by plnenie, ktoré nemal ničím preukázané. Pokiaľ ide o potvrdenie žalovaného zo dňa 02.02.2018 o tom, že pohľadávky z predmetnej úverovej zmluvy sú vyrovnané, súd poukazuje na to, že uvedené potvrdenie nepreukazuje, akú sumu a kedy žalobca žalovanému nad sumu poskytnutého úveru skutočne uhradil. Z dôvodu neunesenia dôkazného bremena súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

33. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom vzhľadom k tomu, že v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok mal úspech žalobca a v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia mal úspech žalovaný, súd z dôvodu hospodárnosti konania rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).